

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,
HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

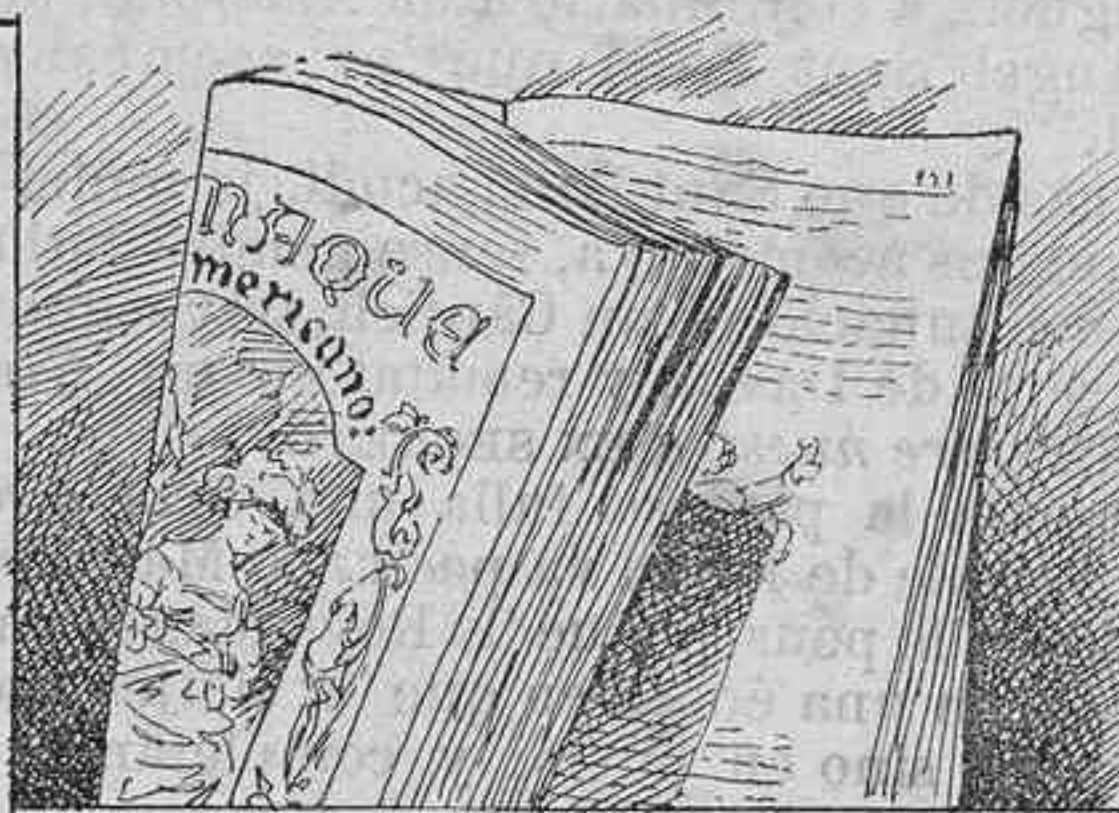
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
uba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT

C. PRIETO VALDÉS

Un escriptor catalá
que nostra patria dilata,
fentse aplaudí y celebrá
per tots los pobles que hi ha
en las riberas del Plata.

10/12

CRÓNICA

Per més que algun periódich de la localitat ja n' ha fet mèrit, no puch privar als numerosos lectors de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA de la última invenció que s' ha posat en planta per evitar los descarrilaments, los xochs y altras desgracias ferroviarias.

Las ciencias físicas y mecánicas haurán de confessar la séva impotencia, declarant que may haurian cregut que uns resultats tan maravellosos poguessen obtenirse sense 'l seu concurs. Y no obstant aixís es. La idea ha nascut en la patria de Santa Eularia, en lo famós Sarriá, havent sigut engendrada (l' idea *per supuesto*) dintre del convent que 'ls Pares Salessiáns sostenen en aquell poble, enseyant no sé quants oficis als alumnos que assisteixen als seus tallers.

Ab la idea aquesta han demostrat ademés aptituds envejables per cultivar y propagar la industria llanera, ab gran profit dels clatells místichs, productors de la primera materia ab que 's teixeixen los hàbits monacals.

O sino digninse llegir lo títul de la recepta salesiana:

«A LOS SEÑORES VIAJEROS. —ESPECÍFICO *contra los descarrilamientos y choques de trenes.*»

Després del títul, venen las prevencions:

«Al entrar en el tren dirás:

«En el nombre del Padre, y del Hijo ☩ y del Espíritu Santo. Amen.

«María, Auxilio de los cristianos, ruega por nosotros. (300 días de indulg.—Pío IX.)»

Ja tenim 300 dias de indulgencia units al equipatge sense pagar excés de carga á las empresas.

Segueix á continuació una *Antifona*, demanant al Angel Sant Rafel que 'ns acompanyi en lo camí.

Y cas de que Sant Rafel acudi, ja tenim un viatger que 'ns acompanya, sense pendre bitllet.

A continuació ve un Càntich, tret segons sembla dels sams de David, y rematat ab un *Kirieleyson* y un *Padre nuestro* EN SECRETO.

Remata la piadosa fulla una *Oració* recordant que 'l poble de Israel va passar lo Mar Roig sense mullarse 'ls peus, y que 'ls Reys Magos van anar á Betlém en una época en que 'ls viatjes no 's feyan en carril, sino en burro; y completan la cosa las següents ADVERTENCIAS:

«1.º Cuando se haya de emprender algún viaje, es muy conveniente hacerlo en estado de gracia, y el que no lo esté puede purificarse antes en la Piscina de la Penitencia. (Naturalment: la nedat es mitja vida.)

«2.º Como que en los vagones de los trenes no se halla colocada la imágen del Crucifijo (aixó ray: que 'ls hi obliguin) se suplica á los señores viajeros que no se descuiden de llevarse al menos el rosario, que deberán rezar en los ratos libres, *y apretarle entre las manos al pasar algún túnel.* (¡Un túnel!.. ¡Uy quina por!)

«3.º Sabido que la ociosidad es la vida de todos los males, los señores viajeros podrían ocuparse en labores de mano, cuyo producto se podría destinar á los niños huérfanos y en la lectura escogida de libros católicos. (Als noys orfes que ells tenen al seu cuydado y als llibres católichs qu' ells publican. ¡Ya pareció aquello!)

«4.º El producto de este librito será aplicado á la construcción de un templo á la Virgen Auxiliadora.» (La Auxiliadora de la industria llanera— invenció salesiana.)

Tal es la recepta.

Los seus resultats son segurs, sobre tot si al empendre un viatge se la fican á la butxaca, se calsan unas bonas espartenyas y fan la caminata á peu, posant molt cuidado de no caure, ó de no topar ab cap partida carlista si s' escauhen á corre per la montanya.

Per lo demés lo sistema salessiá podrá evitar los *xochs* dels ferro-carrils, per alló del *similia similibus*; perque es impossible negar qu' es un sistema molt *xocant*.

Passém á un altre assumpto.

En la fulla literaria de *El Imparcial*, lo distingit escriptor Sr. Sánchez Pérez, després de dedicar á LA ESQUELLA DE LA TORRATXA frasses benévolas que m' obligan á donarli las mes expressivas gracias, se fa càrrech de alguns conceptes que en las nostras columnas exposarem, indicant la necessitat de desentendre'ns del tractat de propietat literaria, que concedeix als escriptors de las nacions convingudas las mateixas prerrogativas que tenen los escriptors espanyols dintre d' Espanya.

Lo Sr. Sánchez Pérez no troba que fassi *Quijote* la conducta que seguim los espanyols de respectar als escriptors extrangers, mentres permetém que las nacions americanas que parlan la nostra llengua, reimprimeixin los llibres espanyols, sense pagar drets de cap mena, ni demanar permis als seus propietaris.

Verdaderament, si 'l Sr. Sánchez Pérez no vol admetre que aixó fassi *Quijote*, li dirém que fá un' altra cosa que també acaba en *ote*... fá *tonto de capirote*.

Y afegeix:

«¿Soy yo ó no lo soy, dueño absoluto aquí y en todas partes, de las obras que produzco?»

«Si lo soy, el despojarme de esa propiedad no es ser un *Sancho Panza*, es ser... otra cosa que llama el diccionario á los que toman lo ajeno contra la voluntad de su dueño.

«Si no lo soy, declárese así de una vez y entonces haga cada cual de su capa un sayo y de las obras ajenas una mercancía.»

* * *

La qüestió plantejada té moltíssims aspectes.

Nosaltres creyém que l' Estat podria declarar la propietat literaria perpétua pels autors y 'ls seus hereus, equiparantla á la propietat inmoible, quan aquella pagués al Estat los tributs que pesan sobre l' última, y que en menos de 30 anys reditúan tot lo seu valor á la Hisenda.

Pero concedirli un privilegi tan considerable no veyém per qué. Per aixó la lley antigua que otorgava la propietat de una obra literaria al seu autor y als seus hereus, per espay de 40 anys, després de la mort de aquest, la trobem mes justa que la que avuy regeix, reconeixent la perpetuitat.

Mes justa y mes convenient.

Una proba. Figuris lo Sr. Sánchez Pérez que una de sas obras admirables defensant per exemple las ideas republicanas, cau després de la séva mort, en poder de un hereu monárquich y reaccionari, 'l qual cedint á sas preocupacions deixa de reimprimirla, evitant aixís que 's propagui; qué hi haurá guanyat ab aixó la fama póstuma del seyyor Sánchez Pérez?

Bo es que l' escriptor visca del fruyt del seu talent; pero 'm sembla que la societat té un dret indiscutible á admirarlo y á disfrutar també aquests fruyts, may siga sino pels elemen's de progrés social que proporciona á tot escriptor, y sense 'ls quals dificilment niugu arribaria á escriure.

LA FESTA DE SANT JOSEPH

Esperant lo regalo que li ha de portar la seva senyora

Cadascú per ell... y per tots!

*
*

Aixó baix lo punt de vista dels principis.

Ara, en quant á las relacions internacionals, no puch inclinar-me tan fàcilment á un criteri absolut d' estricta justícia. La conveniència entrarà sempre per molt en los méus càlculs, y pagant tribut

á la conveniència 'm creuré fer obra de patriotisme.

A la conveniència obeheixen tots los concerts internacionals. Obehint á la conveniència s' han alsat las fronteras de Fransa, privant l' entrada als vins espanyols. Donchs bé: si á Espanya li convé enviar vins á Fransa, trobo qu' es un arma no des-

preciable denunciar lo tractat de propietat literaria y utilizar las obras francesas sense pagar drets. ¿Sabem que guanyarém ab aixó? Que tots los escriptors francesos que gosan en aquell país de una gran influencia, alsin lo crit al cel y treballin á una contra 'ls autors de las tarifas elevadas que s'oposan á la introducció dels nostres vins.

Apart de que no mereix consideració qui no 'n té ab nosaltres, los escriptors francesos no podran menos de pagarnos ab bé lo mal que 'ls fem.

Els en cambi de mal no 'ns ne poden fer cap. Mentres ha estat en vigor lo tractat de propietat literaria 'ls escriptors francesos han obtingut inmensos beneficis en concepte de drets, ¿y nosaltres quin benefici n'hem tocat? Per una obra espanyola que s'haja comprat á Fransa, á Espanya se'n han comprat mil de francesas. Baix l'aspecte económic, lo tractat de propietat literaria per Espanya es una verdadera ruina.

Qui no veji aixó está cegat per principis que seran molt generosos, que honrarán moltíssim á qui 'ls professi; pero que en cambi no 'ns produheixen la mes mínima utilitat.

Y torném á la nostra:

D. Quijote va ferse immortal; pero va patir molta gana y va rebre moltas pallissas.

Y qué volen que 'ls digui: ¡A últims del sigle XIX trobo que 'l paper de D. Quijote es molt poch socorregut!

P. DEL O.

QUI TÉ BON NAS...

SONET.

Frente al mirall la Tecla horas enteras acostuma á passar:—no es cap garrofa—mirantse 'l nas que sembla una escarxofa, y ella 's creu que bén fet lo té de veras.

L'altre istiu passejant per las carreras de uns quants joves tranquils va ser la mofa, tirantli 'l més guassón una pellofa que li deixá vermell com las cireras.

Al veure's la tarota així insultada, está clar, ¡no 's posá poch sulfurada!... y més quan tots plegats «alante penca» á coro li van dir. D'ira rogenca

los respongué enjgantlos á la porra:

—Qui té bon nas... (¡En fi, deixemho corre!)

J. SALLEUTAG.

LAS FULLAS SECAS

May l'Albert ha desconfiat de la Emilia. Está segur de qué es una esposa modelo, una mare de familia com n'hi ha pocas, una dona de sa casa en tota la extensió de la paraula.

Pero de totas maneras lo que passa es molt serio.

A la porta mateixa del quarto de vestir de la senyora, l'Albert hi ha trobat un objecte que l'ha posat intranquil. Res, una friolera; ¡pero hi ha frioleras tan graves! ¡hi ha petitesas tan inmensas y trascendentals!

Es un ramet de fullas secas y alguna flor, lligat tot ab una cinta vermella. Estava embolicat en un paperot. L'Albert ho ha cullit, ho ha examinat detingudament, ho ha olorat, ho ha sospesat y... vaja, li ha fet molt poca gracia.

—¡Qui sab! Las personas... las donas sobre tot, son com las fruitas. Avuy son bonas, senceras... l'endemá, sense saber cóm, son taradas. S'han

macat, han suferit un cop, han sentit un contacte perjudicial...—

Y 's torna á mirar las fullas secas ab creixent mal humor. L'olor penetrant del ramet li excita 'ls nervis, l'agitació del seu esperit aumenta per graus, lo cap comensa á bullirli; se sent un rum rum extrany á las orellas, un trip trap indefinible al cor...

—¡Qui sab!—murmura per tercera ó quarta vegada:—¿per qué las guarda donchs, aquestas fullas? ¿ahónt las tenia? ¿qui las hi ha donadas?

Lo malestar del seu ánim aumenta ràpidament: lo que al principi li semblava una suposició absurda, ara va tornantse temor real y efectiu. La petita serpeta ha crescut al calor de las sévas reflexions: se li ha enroscat al pit, ha anat apretantlo, ha centuplicat sas forsas... y per fi l'ha mossegat en la fibra més sensible, en lo niu de la gelosia; al mitj del cor.

—¡Basta!—exclama l'Albert, suhant com si portés á sobre una carga inmensa:—aixís no hi puch viure, aquesta incertitut me mata... ¡Necessito aire! ¡Haig de reflexionar!...—

Amaga 'l ram de fullas secas en un calaix del seu escriptori y agafa 'l sombrero.

—¡Emilia!—diu ab veu trastornada.

—¿Te 'n vàs?—fa la seva senyora, surtint d'una habitació interior.

—Si... torno desseguida... haig de sortir forsoament... adéu.—

Y tancant la porta ab má frenética, baixa, millor dit, se precipita escalas avall.

—¿Qué deu tenir?—pensa la Emilia observant las extranyas maneras del seu Albert:—¿qué li passa? En ma vida l'havía vist tan nerviós y malhumorat...

Medita una estona y de cop exclama:

—¡Veyám! M'ha semblat que poch avans d'anarsen, l'he sentit burxinejar en los calaixos del escriptori... ¡Qui sab!—

Obra un calaix, dos, tres...

—¡Aquést es lo que ell ha tocat!.. ¡Hola! ¿qu'es aixó?—

Agafa 'l paperet misteriós, lo desembolica y llenza un crit.

—¡Fullas secas! ¡una cinta! Aixó es un recort d'amor, una penyora secreta que jo no li conexia... ¿Qué vol dir aquest ramet? ¿desde quàn que 'l té? ¿Es anterior al nostre casament? ¿es una cosa més fresca?—

Y 's posa á plorar.

Las llágrimas consolan, serenan é inspiran bons pensaments. Després d'un rato de plorar, la Emilia se sent més tranquila y resignada.

—No 'ns alarmém diu:—potser tot aixó no significa res, potser es un recort de la séva joventut... Ab tot, aquella agitació que demostrava, aquell semblant tan demudat, aquella manera tan rara de despedirse...—

Olorat 'l ram com si en lo seu perfúm volgués descobrirhi 'l secret que busca; pero 'l ram es mut, ab un mutisme terrible y amenassador...

—No hi ha més—murmura la pobra Emilia:—avuy mateix haig de desfer aquest núvol. Tan aviat cóm torni, li demanaré una explicació clara, franca, complerta. Vull que 'm digui la veritat, vull saberho tot, vull...—

Trucan á la porta.

La Emilia deixa 'l pomet de fullas secas en lo mateix calaix, y s'assenta ab mal fingida calma. Tornan á trucar.

—¿Qué fá aquesta xicoteta? ¿qué d'orm?

Peró la criada no se sent en lloch del pis.

Trucan altra vegada.
La Emilia's decideix à anar
à obrir.

Es éll.

—¿Cóm es que se 'm fà tru-
car tant?

—La minyona deu estar en-
tretinguda ab no sé qué.

—¡Entretinguda! ¡la minyo-
na!—repeteix l' Albert ab cert
retintin.

—¿Qué vols dir?

—Aném: veyám en qué es à
entretinguda aquesta senyora
minyona.

Comensan à seguir lo pis.
Aquí no hi és, aquí tampoch,
aquí igual...

Apretan la porta de la cuina:
es allí.

—Layeta ¿qué estás fent?—

La xicota té totas las escom-
brarias escampadas per terra.

—Buscava una cosa que se
'm ha perdut avuy.

—¿Qué es?

—Un ram de fullas secas que
'm va donar lo meu cosí quan
me 'n vaig anar del poble.

L' Albert fa un esbufech e-
trepitós. La Emilia sent que 'l
cor se li aixampla.

Los dos se miran fit à fit y
's plantan à riure à un mateix
temps, endavinant, ab la in-
tuició propia del carinyo, la sé-
va situació respectiva.

—¿Qué!—diu ell:—¿qué per
ventura tú també...

—Sí: te las he trobadas al ca-
laix... y 'm pensava qu' eran
tevas.

—¡Y jo m' havia eregut qu'
eran un secret teu!

—¡No estava poch trista.

—¡Y jo, no estava poch cre-
mat!

Surten de la cuyna, amoro-
sament agafats del bras... y
à altas horas de la nit encare
stán fent broma, à costa de las
fullas secas.

A. MARCH.

MODAS NOVAS

Guants ab mirall

Ara diu que las senyoras
per cuydarse 'l pentinat,
portarán uns guants mecánichs
ab un mirall de soldat.

A MA EX-PROMESA

He sabut ab molta pena
que parlas molt mal de mí,
y com sé que 'l prech no enfrena
ta llengua, que de verí
estich cert que n' está plena,
puig f'reix tot lo que toca,
t' escrich aquesta carteta
per ferte callar la boca.

(Encar' que ho dupto, Roseta,
puig ta vergonya es molt poca.)

M' han dit y crech qu' es vritat,
que al *plantarme* com ho has fet,

un altre al punt n' has pescat.

¡Ay! cóm lo planyo, pobret!
¡quina creu ha carregat!

Jo 't diguí que t' estimava
y tú á peus juntets t' ho creyas;
mes quan amor te jurava,
tan aixerida, no veyas
que com xina t' enganyava.

Haver de sufrí á tot' hora
lo téu geni extravagant;
sufrí un jou que m' encocora,
sens pogué gosá un instant
de dolsá pau benefactora;
tot aixó hauría trobat

si ab tú m' hagués casat jo,
y fortuna hauría estat
si, després de tot aixó,
no 'n 'gués sortit embolat.

Si 't vaig jurá etern amor
en distintas ocasións,
te dich ara ab la má al cor,
que ho feya sols pels petóns
que 'm davas ab gran transport.

Me passá 'l temps molt distret
mentres vinguí á casa teva.
¡Quánts días, jugant á fet,
no vá toparse ab la meva
ta boqueta d' angelet!

Mes, ja prou; per acabar
una pregunta 't vull fer:
¿si t' arribas á casar,
durás flor de taronger
al aná al peu del altar?

JAPET DEL' ORGA.

REALISME

Ara veurán vostés com tot alló que diuen los
poetas son falornias, y com al tractar de la vida
pastoril hi clavan cada guatlla que tapa 'l sol.

Quan un servidor de vostés guardava 'l remadet
de ovellas y cabras de ca 'n Cruells, masia enlay-
rada en un turonet desde la qual se ovira 'l bé de
Déu de regadius y pobles que hermostejan lo plá
del Vallés, era un bordegás sapadot, rabassut, to-
rrat pél sol y blindat ab la corassa de bruticia que
catorze anys havian acumulat capa sobre capa da-
munt de la méva pell, sense altres coneixements,
donchs ni tocar lo fiuviol may havia après, que
saber corre ab esclops per las rocaterras sense re-
lliscar, arrepinyarme péls árbres com un esquiroi
y encertar un aucell ab un cop de roch á quaran-
ta passas lluny.

Dormía en una cambra plena de mals endressos
y trenyinas, palau de ratolins y museo de totas
lleys de cucas, servintme una marfagota forta com
un roch, de llit. Sempre, en lo millor de la son, lo
crit del amo:—¡Au, á enjegar!—me despertava, y
entre las parpellas que no 's volian obrir, veyá al
vell Cruells que treya 'l cap y 'l llumet d' oli per
la porta mitj oberta de la cambra, y al tombarme
del altre cantó, ovirava en la finestra la senyal
que fa 'l día quan se deixonda. Poch menos que á
las foscas, em posava las calsas y 'l gech, em fica-
va la barretinota fins á las orelas, agafava 'ls es-
clops, y descals, donant alguna caparrada per las
portas, clavantme alguna espina y fregantme 'ls
ulls, arribava á la cuyna y allí 'm calsava, rebía
las caricias y afalachs del gosset que m' acompa-
nyava al bosch, mentres la mestressa, una vella
més reganyona y lletja que una bruixa, 'm posava
un rosegó de pá moreno, sech com ossos, dintre 'l
sarronet que penjaba en una estaca, tot escanyo-
lit y plé de solfas. Si 'm deixavan gansejar era ja
bén clar quan ab lo sarró á la esquena, una má á
la butxaca y l' altra ocupada ab las xurriacas,
atravessava l' era acompanyat del gos y entrava en
lo corral. Alló podia molt y creguin que per des-
dejunarse n' hi havia un tip.

Surtia 'l bestia acorriolat, y tot anava bé camí
amunt fent sorollar las esquellas, fins arribar al
bosch. Al ser allí no calia pas que 'm distragués
buscant nius ó ajudant al ca cercant algún llodri-
gonot encauhat, puig quan me 'n atalayava ja un
escamot de ovellas passava qui sab ahont, potser
en algún restoble á fer malbé la sembrada. Y co-

rra cap allí, xiula y crida, renega y maleheix cla-
vant cada girada de peu y rebent cada punyida
de ars y de arjelaga que 'm feya veure las estrellas.
Y quan á cops de roch feya tornar la guerrilla á la
columna.... ¡tururut, dotze horas!... aquesta estava
dispersada y no se sentia cap esquella en lloch. Y
¡au! torna á traure las tripas soleya amunt y baga
avall, crida de assi, xiula de allá y enrabiát com
un bitxo reunint lo remat.

Quan envers las deu del matí, panxa-prim y
esfutressat, tancava, havia de munyir set ó vuyt
cabras en lo corral ab la xardorassa y la bravada
dels fems, las fibladas de las moscas, los reganys
de la mestressa, las cotassadas de las cabrotas y 'l
burgit dels xays y dels cabrits. ¡Sort que una es-
toneta després tot ho olvidava menjantme un plat
de trunfas fredas y atarrossadas, amanidas ab un
bocinet de cansalada!

—Y ¡arri!—com deya la mestressa—vésten á
buscar llenya, puja costa amunt, capola alguna
brancada de pi sech, fes lo feix, carrégatel á coll y
barrabís, barrabás, rodola rostos avalls á caball
dels esclops, ab los sacalls que 't malmeten la es-
quena y la corda del feix que 't sega 'l cap! Y en-
care, al deixar caure lo feix en lo llenyer llensant
un gemech barreja de cansament y satisfacció,
moltas vegadas eixia la vellota y deya:

—T' agradés tant portar llenya com menjar,
bagarro. ¿Aquestos quatre brochs gosas portar,
poca-pena?

¡D' un feixás de llenya groixuda que pesava
quatre ó cinch arrobas, ne deya un grapat de
tronchs! A la boca 'm venia dirli:

—Vos agradés tant anarla á buscar com cremar-
la, vella reganyona—pero que havia de fer sino
callarme y cloure 'ls llabis per no deixar sortir la
ira que m' arbolava!

Quan lo sol senyalava mitj-dia y las campanas
de la parroquia tocavan la extremaunció de las
ollas, dinava ab los dos mossos. Fideus y trunfas,
trunfas y fideus, alló era la regla, sense contarhi
l' aygua que no la teniam qu' estalviar, gracias á
Déu. ¡Ens en feyam uns panxóns de aquella
vianda!

En havent dinat tothom feya mitjdiada menos
la criaspa y jo, donchs ella estava afeynassada ren-
tant los plats y jo altra feyna tenia, anantmen péls
fruyters á menjarme las postres y embutxacarme
prunas y peras per brenar més á gust. Altras ve-
gadas me arreglava algún bastó, alguna fona, ó
me adobava 'ls esclops, ó feya algún collar de lla-
doners per la esquellera.

A dos quarts de quatre feya beguda. Un bon
plat de tomátechs y céva servían de coxí á un
llarch trago d' aygua. Després torna á munyir,
torna á sentirte renys, torna á enjegar y torna á
comensar aquellas corredissas darrera las ovellas y
las cabras y ¡cuidado que perdis algún cap de bes-
tiá! qu' allavoras l' amo hi pren cartas y molt será
qu' entre 'ls crits y soroll no hi caygui alguna tó-
fona que 't baldi.

Al vespre, després de un rosari ensopidor, un
plat de sopas y un altre de patatas, sense adonar-
men, las camas em portavan á la cambra plena de
ratolins y cucas, y m' adormia sobre la marfogota
forta com un roch, fins l' endemá que 'm desperta-
va aquella veu aspre del amo que encare sembla
que ressona en mos oídos:

—¡Au, á enjegar!

QUIM ARTIGAYRE.

EN SERIO

Al arcalde, al governador civil, al bisbe... al senyor à qui correspongui, siga qui siga: ab tot lo respecte degut, passo à exposarli lo següent:

D' un quant temps à aquesta part s' ha introduhit à Barcelona una moda, que com diu un conegut méu que à ratos perduts cultiva la poesia,

traspasant la frontera del *us*
ha acabat per tornarse un *abús*

Parlo del afany d' anunciar, de *bombejar* los negocis, de ficar los articles y les industrias pèls ulls, pèl nas y per las orelles del consumidor.

L' amo del *jabón de los príncipes de etc.* reparteix papers perfumats.

Lo dentista A arrenca caixals ab música.

L' establiment B popularisa 'ls seus géneros per medi de cartelons colossals que tapan la vista ó desgracian las parets.

Pero, al fi y al cap, aixó es tolerable y hasta si m' apuran diré qu' es legal.

¿Qué ha de fer un per vendre? Cridar l' atenció, moure soroll, atreure per qualsevol medi las miradas del públich...

Si l' anunci, si l' escándol obeheix únicament al noble afany de guanyar parroquials y quartos, vinga anunci, vinga escándol, vingan tiros y canonadas.

Pero, caballers, hi ha auuncis y maneras de cridar l' atenció pública que no tenen cap ni peus ni han de ser permesos per l' autoritat.

Comensém per los magatzems de caixas de morts.

¿A qué vé aquesta mania d' exposar los baguls als ulls dels que passen, com si fossin fotografias de donas guapas ó pinyas arribadas d' América ab l' últim vapor?

¿Qué no ho veuhem que aixó son géneros aborribles y detestables, qual presencia fa perdre totas las ganas de morir?

¿Qué n' hem de fer de que 'ns ensenyin y 'ns clavin pèls nassos, en los aparadors, caixas de caoba barnissadas, caixas de noguera ab adornos de metall y caixas de ferro ab pany y clau y forrellat de plata *ruolz*?

¿Que 's figuran los bagulayres que aixó 'ns engrescará y que la venda de las caixas anirá més bé? Aném á un' altra cosa.

Passant per la Rambla, pèl carrer de Fernando y per altrás vías principals, las personas decents y recatadas han de baixar molt sovint la vista, perque en los aparadors de certas casas, hi ha certas cosas, que...

Mirin allá: un cap de persona, ab la pell arrencada, lo nas trossejat, ensenyant la carn viva...

Gírinse á la dreta: un ventre de tamanyo natural, mostrant tot l' interior com si fós de debò...

Tómbinse á la esquerra: un bras sanguinolent ensenyant las venas, los nirvis, los tendóns, las...

Caminin més amunt: una cara, dintre d' un march de dents y caixals, en lo qual s' hi veuhem los efectes d' una enfermetat terrible y.... ¡ex!...

Tenint en compte que aquets espectacles resultan asquerosos—es la paraula justa;—tenint en compte que 'ls carrers no son museos ni escolas de anatomia, y tenint en compte, per fi, que retirant semblants inconveniencias ni 'ls dentistas farán menos operacions ni 'l públich hi perdrá res;

Al arcalde, al governador civil, al bisbe ó al que 's cuydi d' aquest tinglado, li suplico ab tota l' ànima que 'ns lliuri de semblants espectacles, que

atacan l' ornato públich, molestan los sentits y—va de serio—fan posar lo dinar malament.

MATÍAS BONAFÉ

LA FELICITAT

TRADUCCIÓ LLIURE DE JOSEPH JACKSÓN VEYAN.

¡Felicitat!... Somni dols
que quan un creu existeix,
de sos ulls desapareix
com nuvolada de pols.

Il·lusió sempre mentida
que la pert l' home quan mort;
es la *grossa* de la sort
que may *treyém* en la vida.

Jugant ab molta afició,
d' esperar sempre un no 's cansa
y 'ns ofereix la esperansa,
sols una aproximació.

Vivim ab febre y disgust,
quan la busquéu sens trobarla.
¡Poguent cada hú fabricarla
à la mida del seu gust!

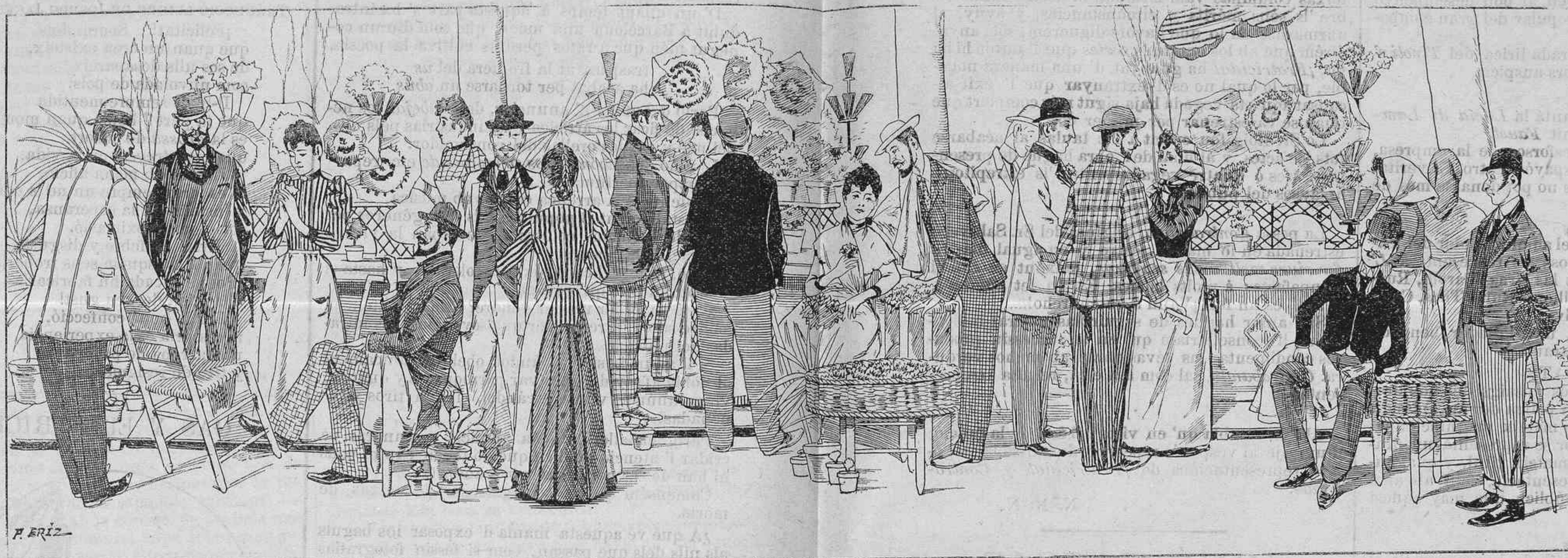
Per la bona confecció,
necessaria es la experiència,
una arroba de paciència
y tres de resignació.

GAS Y ELECTRICITAT

Dos malalts crónichs

LA RAMBLA DE LAS FLORS (Dibuix de P. Eriz)

Son los nets dels Almogàvers,
la nova generació,
que ab paciència, temps y palla
ha de salvar la nació.

A fi, que lo dolor viu
puga en lo goig transformarse
lo prudent es recordarse
de lo que Calderón diu.

Si algún cop sens roba 't topas
pensa qu' hi ha pitjors Adans
si no pots menjar faisans...
¡altres ni sols menjan sopas!

Si trobas contraris vents,
sens preocuparte fés l'orni
y si un dia 't quedas borni...
¡Contempla al que no hi veu gens!

Si alguna vegada 't toca
ferte mal algún caixal
pensa qu' a un altre mortal
li fá mal tota la boca.

Igual així tot vé a ser;
quant major es la riquesa,
més ambició de grandesa
y més costós lo plaher.

Per lo somriure d' un dia
ab afany l' home no viu:
¡mentres del afany se 'n riu
la sabia filosofia!

Lo més delicat licor,
busca per la corrent mansa;
traballa molt y descansa
qu' eixa es la ditxa millor.

Lo resignarte es precis
no ambicionant sort ni béns,

confórmate ab lo que tens...
¡Y veurás com ets felis!

EDUART NOVELL.

LLIBRES

NOVUM ORGANUM de BACON. Traducció de D. C. LITRÁN.—Hem rebut lo volúm primer de aquesta obra, que forma part de la *Biblioteca económica filosófica* que vé publicantse fá temps a Madrid, a satisfacció de totas las personas amants dels estudis serios.—Precedeix al text del ilustrat filósop inglés un conciensut estudi sobre Bacon y el *Novum organum*, degut a l'eminent escritor portugués *Teixeira Bastos*.—La traducció, tant del prolech com de la obra, deguda a D. C. Litrán, se distingueix per la seva correcció.

EL HIJO DEL PRESIDARIO, novela de A. DUMAS, pare.—Traducció de D. T. TASSO SERRA.—Es un libre interessantíssim, com tots los que produhi l'enginy fecundo del seu autor. Ab ell s' aumenta la biblioteca que de las obras més celebradas de A. Dumas, pare, vé publicant la cassa Tasso, en condicions editorials molt esmeradas y a un preu tan económic que 's posan al alcans de totas las fortunes. La traducció está feta ab carinyo y esmero.

LO PROMÉS.—Drama de costúms catalanas en tres actes y en vers, original de D. JOAQUÍM RIERA

y BERTRAN.—Quan sigüé estrenada aquesta producció ab éxit satisfactori, a principis del any present, donarem compte de la bona acullida que alcansá... Impresa avuy, doném las gracias a son autor per l'exemplar ab que s'ha servit afavorir-nos

NUEVO TRATADO DE TAQUIGRAFÍA CASTELLANA, per D. JO. QUIN BOADA CALZADA.—Ab set llistons y un sensill cuadro sinóptich de que consta aquest tractat, pot qualsevol aprendre la taquigrafia sense ausili de cap professor. Lo sistema es clar, concis y de fácil comprensió; de modo que indubtablement l'obreta del Sr. Boada es un adelanto en lo art útil de la taquigrafia.

Lo quadern XIV de la *Galeria de catalans il·lustrats*, que publica l' conegut fotógrafo Sr. Esplugas conté l' retrato y la biografia del célebre genera, Manso, copia l' primer del que 'existeix en la *Galeria municipal*, y escrita la segona per l' ilustrat publicista D. *Joseph Coroleu*.

RATA SABIA.

TEATROS

PRINCIPAL

El rey que rabió continúa proporcionant magníficas entradas al *Teatro Principal*.

Era de preveure.

Com avuy pot assegurarse que aquest monarca tindrà un regnat llarch, felis y productiu.

LICEO

De uns quants dias ensá l' *Excelsior*, que ja per ell sol crida prou gent, ha sigut amenisat ab un pas de ball húngaro composició de 'n Borri y que porta l' nom de *Czardas*.

Es un ballable molt típic, que aumenta 'ls atractius del espectacle y que 'l públich aplaudeix cada nit ab verdader agrado.

CIRCO

Funció 'l diumenje, que no oferí res de particular.

Los diumenjes a Barcelona 'ls teatros s' omplan y las empresas procuran aprofitar l' inclinació del públich, resignantse 'l *Circo* d' obrir las sevas portas únicament los dias festius.

Per aquesta nit está anunciada l' execució de la missa del mestre Giró, dedicada a ne 'n Gayarre.

ROMEA

La jerra del *Hydro-mel* continúa rajant.

Diumenje va proporcionar a la empresa dos magníficas entradas.

TIVOLI

S' inaugurarà la temporada d' ópera barata ab los *Hugonots*.

Debutaren ab la magnífica partitura de Meyerbeer la Sra. Carolli, soprano que té una veu de timbre agradable y de molta extensió, la tiple lleugera Srta. Ruanova, que té també excelents condicions; la contralt Monteiro, que sobre ser molt guapa, fa gala de una veu potent y plena, sobre

tot en la corda mitja; lo tenor Callioni que 's distingeix pel brio ab que ataca 'ls aguts, y 'l baritono Sr. Garcia Prieto que posseheix una veu algún tant atenorada, pero de un timbre agradable. Los baixos Serra y Thos eran ja coneguts del públich de Barcelona y contribuïren al bon desempenyo que obtingué l' obra mes popular del gran compositor.

De manera que la temporada lírica del *Tivoli* s' ha inaugurat baix los millors auspícis.

*
* *
* *

Diumenje á la tarde 's cantá la *Lucia di Lammermoor*, y 'l dimars á la nit *Faust*.

Lo públich respón als esforços de la empresa, omplint de gom á gom l' espayós teatro. La veritat es que per dos tristos ralets no pot donarse mes de lo que 's dona.

*
* *
* *

Aquesta nit, á benefici del administrador del teatro, lo simpátich Sr. Molgosa, 's representarà *L' Africana*, prenenthi part las Sras. Carolli, Ruanova y Amat; y 'ls Srs. Callioni, Rubi, Thos, Campins, Oliver, Monrós y Calvet.

Augurém al Sr. Molgosa un verdader benefici, en tota la extensió de la paraula.

NOVEDATS

Continúan ab activitat los ensaigs del nou drama *Magdalena*, degut á la polma de un aplaudit autor, que será posat ab lo mateix magnífich aparato ab que l' any anterior se representá un drama catalá que portava 'l mateix títul, y qual autor ha privat la séva representació, fent ab aixó un verdader obsequi al públich que may aquest li agrahirá bastant.

*
* *
* *

Divendres passat, ab motiu de haver assistit al teatro la copla ampurdanesa de 'n Pep Ventura, 's ballaren sardanas en lo saló de descáns. Fou una festa improvisada péls amants del popular ball ampurdanés.

Dillúns se celebrarà lo benefici de la distinguida primera actriz donya Carlota de Mena, ab l' estreno en aquest teatro de la famosa tragedia *Rey y monjo*, del Sr. Guimerá, donantse per fi de festa la bonica comedia catalana *La teta gallinayre*.

No es necessari ser profeta per endavinar que 'l teatro estará plé, com en las nits de grans solemnitats. *Lo qual que ho celebrarem moltíssim.*

CATALUNYA

La nova sarsuela *El Paso de Judas* es una obreta graciosa y molt moguda, escrita ab facilitat, que abunda en xistes y presenta algunas situacions altament cómicas, com l' aparició de un dels personatjes convertit en la imatge de Judas qu' es portat dalt de un tabernacle.

En la música hi dominan motius molt animats, havent demanat lo públich la repetició de un graciós duo de tenor y tiple en lo primer quadro y de uns *couplets* corejats en lo segón.

Resultaren autors de aquesta producció 'ls senyors Sánchez Peña y Valverde (fill), y 's distingiren en la representació la Sra. Ferrero y la senyora Guerra y 'ls Srs. Palmada y Cerbon.

De la producció *Los aparecidos* que s' estrená 'l dimars, ne parlarém la próxima senmana.

CALVO Y VICO

Ab més concurrència de la que 's podia esperar, donada la nit que feya, lo que prova que 'l senyor

Roig té moltes simpatias y bons amichs, va *re-estrenarse* dissapte passat lo drama de dit escriptor, titulat *¡Fratricida!*

Coneixiam ja l' obra per haverla vista representar anys enrera ab un altre títul. En aquestas mateixas columnas vam formular la nostra opinió sobre 'ls séus mérits y circumstancias, y avuy, al afirmarnos en lo que llavors diguerem, sols anyadirém que ab los oportúns *cortes* que l' autor hi ha fet, *¡Fratricida!* ha guanyat d' una manera notable, per lo qual no es d' extranyar que l' éxit alcansat aquesta vegada haja sigut més complert que quan se va estrenar per primer cop.

Lo Sr. Roig fou cridat á las taulas al acabarse tots los actes, y al final de l' obra hagué de presentarse tres ó quatre vegadas entre 'ls estrepitosos aplausos del públich.

La pessa *Contrabando*, original del Sr. Saltiveri, estrenada en lo mateix teatro y en igual dia, va fer riure molt á las senyoras, deixant en cambi estupefactes á molts homes. Es un fet anómalo, pero... es un fet. ¡Vajin á entendreho!...

Si l' autor hagués de seguir las nostras indicacions, li aconsellariam qu' en lo successiu procurés condimentar las sévas obras ab menos verdura. *Contrabando*, tal com ara está, resulta irrepresentable.

Ab tot, sembla qu' en vista del éxit de la funció, diumenje al vespre 's repeteix, donantse las segonas representacions de *¡Fratricida!* y *Contrabando*.

N. N. N.

¿QUÉ PASSA?

Ja ho veurán.

I

Al carrer de l' Alba
quin sarau s'hi sent!
quins crits y quins xiscles,
quins plors y gemechs!
¿Qué dimoni passa?
¿com corra la gent!
Una xicotassa
que parla en francés
surt de *certa casa*
y un darrera seu.

Prou crida socorro
á mes no poder:
cada cop que crida
reb un tanto mes.

Lo que la francesa
explica á la gent
los posa de punta
á tots, los cabells.

Algú busca un guardia
per tots los indrets
y 'l que 'l busca torna
dihent que cap se'n veu.
—¿Hont dimoni 's fican?
—¿Y donchs que hem de fer?
—¿Y la Comandancia
no serveix per res?
—Mirin, ara passa
pel cantó l' Aleu.
—Vagin á cridarlo
que vinga al moment.
—Aixó es fácil dirho
pró atrapal, no ho crech.

—Què vá molt depressa?
—Vá dalt d' un charret.

II

—¿Qué passa á la Boria?
!Mirin quanta gent!
Una pobra dona
s' estira 'ls cabells.
Diu que li han robat
ara fá un moment;
robas y alhajas
y cinch cents durets.

A quatre ó sis portas
n' hi ha un magatzém
al que també 'ls lladres
hi han fet un saqueig

Diuhem que dos carros
se 'n han dut ben plens
peáo 'ls que vigilan
cap d' ells ha vist res.

La dona y 'ls amos
buscan un agent;
després de mitj hora
tornan al carrer,
pero sense 'l guardia
qu' aixó es lo corrent.

—¿Y la Comandancia,
donchs, de que serveix?

—Mirin, per la plassa
ara vá l' Aleu!

—Vagin á cridarlo

—¡Ay gracias á Déu!

—Ja se 'l pert de vista,
Vá dalt d' un charret.

III

—¿Qué passa á la Rambla?
¡quin bum bum s' hi sent!
cotxes y tranvías
van com llamps de Déu!

¿No senten quins xiscles?

¿Senten quins gemechs?

¿Qué dimoni passa?

—Es un pobre vell
que una jardinera

l' ha fet mitj malbé!

Boy fet un sant Llatzer

queda 'l pacient,

la gent l' auxilia

tal com requereix.

—¿Y la jardinera?

—¡Ja qui sab ahont es!

—!Aixó es un escándol!

¡Sí qu' anirém be!

Avisin á un guardia

que vinga al moment,

y als de la *llitera*

y á un metje, corrents.

Prou buscan al guardia

no un, molta gent,

pró es buscá un' agulla

perduda á un paller!

—Mirin, ara passa

per allá l' Aleu.

—Vagin á buscarlo,
parin el charret.

—Porta molta pressa,
corra que ni 'l vent.

—Per pressa que porti
aixó es lo primer.

—¡Ca, ja 's pert de vista!

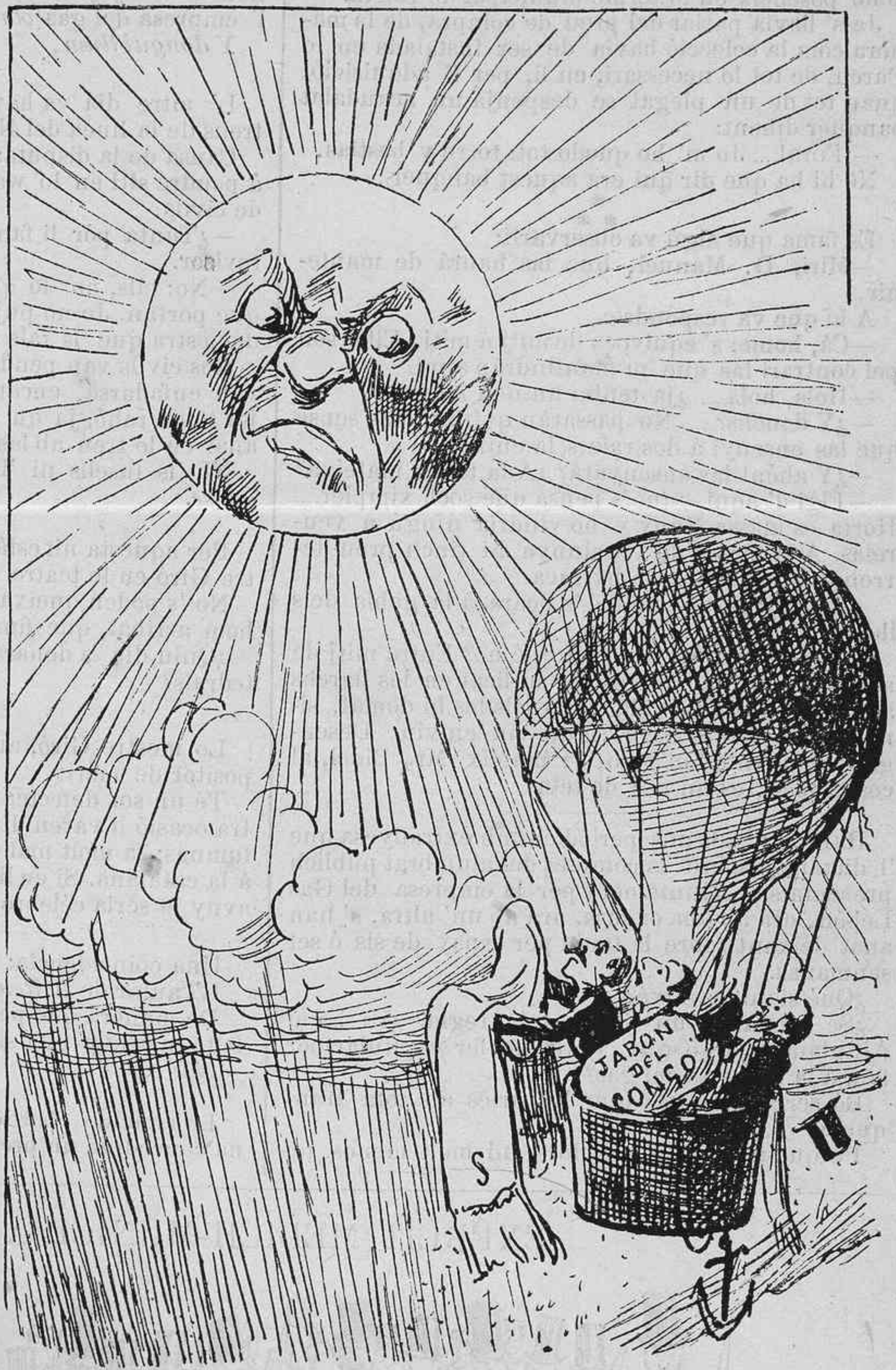
¡vaja, adios, ni 'ns sent!

¡Ah carám, no 's cansin!

no m' estranya gens!

¡va cap á la caixa,

QUESTIONS ATMOSFÉRICAS

—¡Oh, Sol! Si es cert que 'l temps *perro*
que sufrim ara com ara,
vé de certas tacas vostras,
¡teniu, renteuos la cara!

som á fi de mes!

L' HERÉU D' HORTA.

L' Ajuntament estava á punt de adquirir la co-
l·lecció zoológica de la torre que 'l Sr. Martí y Co-

dolor poseheix en lo terme municipal de Horta.

Ja s' havia parlat del preu de compra, de la manera com la colecció havia de ser instalada en lo Parch, de tot lo necessari, en fi, per l' adquisició, quan tot de un plegat se despenja un acaudalat banquer dihent:

—¡Fora!... Jo m' ho quedo tot: torre y bestias. No hi ha que dir qui era aquest banquer..

*
* *
Es fama que algú va observarli:

—Miri, D. Manuel, que las haurá de mantenir.

A lo que va respondre:

—Cá, home: s' equivoca de mitj á mitj. Ellas son pel contrari las que 'm mantindrán á mí.

—Hola, hola... ¿ja tenim un nou negoci?

—¿Y donchs?... No passarán quinze dias sense que las ensenyi á dos ralets la entrada.

—¿Y ahónt las ensenyará? ¿A la torre mateixa?

—Figi d' aquí, ¿qué 's pensa que soch ximple?... Horta es massa lluny y no vindria ningú á veurelas. A la plassa de Catalunya hi tinch prou terreny per establirhi la barraca.

—Escolti: ¿y que també 's ficarà á la gabia dels lleóns?

—Si m' ho pagan bé, ¿per qué no? Entre mitj de altres lleóns més feros m' hi ficat en los llarchs anys que porto de vida, y no sols los hi domat, sino que fins los hi escorxat de viu en viu. Desenganyis, quan m' hi poso, 'l mateix Mr. Bidel, al costat méu, es un noy de tetas.

—Han notat algúns periódichs ab extranyesa que 'l dictamen sobre 'ls comptes del alumbrat públich presentats al Ajuntament per la empresa del Gas Lebón, ara ab una excusa, ara ab un' altra, s' han anat deixant sobre la taula per espay de sis ó set senmanas.

¿Qué significa aixó?

¿Se tracta de un siti en tota regla? ¿Hi ha al Ajuntament algú que 's proposa fer capitular per fam á la empresa del gas?

Bó sería si per cas que 's parlés ab tota franquesa.

Perque no tots los regidors, ni molt menos, te-

nen lo desitj que tal vegada algú sustenti, de que l' empresa del gas obri l' aixeta del contador.

Y dongui llum.

L' altre dia va haverhi qüestions en un dels trens de la línea del Nort.

Causa de la disputa: un passatjer que 's negava á pendre siti en lo wagó en que anava la parella de civils.

—¿Tanta pór li fan los civils?—li preguntava 'l revisor.

—No: ells, no: lo que 'm fa pór son los fusells que portan. Jo no pujo al tren si avans no se 'm demostra que 'ls tals fusells están descarregats.

Los civils van pendre cartas en la qüestió y fins van enfadarse, encare que sense motiu; lo pasatjer tenia rahó, ja qu' está terminantment prohibit anar en lo tren ab las armas carregadas.

Ni 'ls fusells ni 'ls civils tenian dret á carregarse.

Per aquesta nit está anunciada la Missa del mestre Giró en lo teatro del Circo.

No 's poden queixar los capelláns. A tals temps hem arribat, que fins als teatros dihen missa.

¿Quin dia 's donarán balls de máscaras á las catedrals?

*
* *
Lo mestre Giró, autor del *Rinegato*, es un compositor de mérit.

Té un sol defecte: 'l ser espanyol. En un' altra ocasió li varen dir desde aquestas mateixas columnas: fa molt mal d' ortografiar lo séu apellido á la catalana. Si en lloch de Giró, 's firmés *Gireau*, avuy ja sería célebre.

*
* *
Una coincidencia:
L' autor de *Il Renegato* 's diu Manuel Giró.

De manera que per dirse Manuel Girona, no li falta més que una sílaba.

Ná: res.

Lo concurs obert per l' Ajuntament de Barcelona concedint un premi de 500 pessetas al autor d

EXÉRCIT MÉDICH-MUNICIPAL

Podrém no tenir salut,
podrém viurer malament;
pero de metjes... que cobran,
ne tenim un regiment.

la millor composició commemorativa del centenari de Colón, propia pera ser posada en música y cantada per una gran massa coral, ha sigut declarat desert.

S'assegura que algunas de las composicions presentadas, si bé tenian mérit literari notable, no oferian las condicions degudas pera ser posadas en música.

En sa conseqüencia s'obra un nou concurs, que será tancat lo dia 15 de Abril.

Diguém parodiant lo cartell dels Jochs Florals:

«Trovadors catalans: que Déu é les cinchentes peles inflamen la vostra inspiració é vos donguen l'acert necessari pera pisparles.»

Apenas s'ennuola l'atmósfera y cauhen quatre gotas, lo servey telefónich de Barcelona experimenta continuas interrupcions.

Un amich méu, inteligent en la materia, que ha estat molt temps al extranger, me deya aquest dia:

—A Barcelona teniu un teléfono de secà, que no pot resistir las humitats.

En lo carrer de Banys Nous s'ha obert una capella evangélica ab un rétol sobre la porta d'entrada que diu aixís:

«Iglesia cristiana.—Salón de conferencias.—Entrada libre.»

Assegura un periódich que l'economo del Pi y alguns feligresos de aquella parroquia han practicat varias gestions encaminadas á evitar l'establiment de dita capella, sense haver obtingut fins á la fetxa la resolució que esperavan.

¿Es á dir que l'establiment de una capella evangélica es, per lo vist, una cosa ilícita?

* *

Confesso que no ho entench.

Los protestants adoran al mateix Déu que 'ls católics. No hi ha entre uns y altres cap mes diferencia que la forma de adorarlo, lo qual ha de ser, segons me sembla, mes variat pel Sér Suprém, objecte de la séva adoració.

Sempre la mateixa missa, lo mateix rosari, las mateixas novenas.... ¿no es cert que ha de ferse pesat?

Aixís, donchs, calminse 'ls devots de la parroquia del Pi. Si en un mateix carrer hi ha botigas análogas, y 'ls industrials están tranquils, no veig perque no puga haverhi una capella evangélica y una iglesia católica dintre de la demarcació d'una parroquia.

Un dels espectacles mes hermosos que ofereixen alguns poblets de Suissa, es veure que 'ls protestants y 'ls católics se serveixen pera son culto respectiu del mateix edifici, encara que usantlo á horas diferents.

Moltas vegadas quan los uns ne surten, los altres hi entran, y al toparse á la porta, en lloch de ferse mala cara y renyir, se saludan y encaixan afectuosament.

Déu, desde 'l cel, deu dir:

—Aquests sí que entenen y practican la fraternitat cristiana.

Ha estat á Barcelona de pas pera Madrit D. Rodolf Beer, de la Biblioteca imperial de Viena, encarregat pél govern pera recullir los objectes espanyols que deuben figurar en l'Exposició de Música y Teatro que ha de celebrarse á Viena en lo vinent mes de Maig.

Entre las colleccions que quedan compromesas s'hi conta en primer terme la del perruquer de tea-

DE «EL REY QUE RABIÓ»

Ja se 'l poden ben mirá:
aquest es lo *capitá*.

tros D. Vicens García, consistent en un número considerable de retratos de artistas ab lo seu autógrafa, la major part d'ells difunts: las colleccions de fotografias dels actors del teatro catalá Srs. Fontova y Soler; un'altra de tipos flamencs acompañada de pessas de música caracteristicas del país y un aplech numerós de produccions del teatro catalá.

L'encarregat de recullirho y enviarho tot es lo Cónsul general d'Austria-Hungria *Le Chevalier de Schlick*.

Lo Sr. Marimón torna á desempeñar l'alcaldía de Sant Andreu de Palomar.

Pero ara sembla que ha cambiat com una mitja.

S'ha tapat l'orella ab que escoltava als cacichs que 'l dirigian y s'ha destapat la que tenia tapada per no sentir las reclamacions dels séus administrats y de la majoria dels regidors, partidaris de la moralitat y de las economías.

Vaja que es tot un altre home.

Si avants era un gat, ara es un gat escaldat.

Y ja ho diu lo refrán: «Gat escaldat ab aygua tebia 'n té prou.»

La banda municipal se 'n va á Beziers á pendre

part en un certámen musical, corresponent al obsequi que la *Lire Bitterroise* va dispensar temps enrera als barcelonins.

Sembla que 'ls individus de la banda van allí ab una condició: la de deixar lo casco á Barcelona.

No están á Fransa per res que de prop ó de lluny tincan aspecte de prussiá.

D' aquesta manera 'ls nostres músichs no correrán lo perill de que algú 'ls puga aixecar de *cas-cos*.

Veig en un periódich que 'l Marqués de Comillas s' interessa en la construcció de un Gran Hotel que s' alsarà de peu en un dels sitis mes céntrichs de Madrit.

A continuació se 'n edificará un altre en un dels punts mes céntrichs de Barcelona.

A propòsit de aquests projectes, deya un accionista de la Trasatlántica:

—A veure: potser ara en aquests *hôtels* entre altres plats exquisits servirán algun dividendo, ja que fa vuit ó deu anys que no 'n podém tastar.

Y li responia un desenganyat:

—¡Dividendos!.... ¡Si no se 'ls menjan en such!....

Fihinse dels metjes.

A Hieres viu encare un tal Baillot, qual individu acaba de celebrar lo séu centenari.

Havia militat á las ordres de Napoleón I, y á l'

FILLAS D' EVA

Fot Downey—Londres.

Visqué en l' harém del Sultán, pero un día va escapársen y ara busca un cristiá rich que desitje encarregársen.

any 1814 y es á dir, 78 anys enrera, va ser donat de baixa en las filas del exércit, com á *tísich*.

Está vist: val més sentència de metje que de jutje.

Una noticia curiosa.

De un gos de las montanyas de San Bernat, un ricatxo nort-american n' ha donat 19.000 duros.

Veritat es que 's tracta de un gossás que medeix un metro y 10 centimetros de altura pesant la friolera de 110 kilos.

De totas maneras, no deixa de ser xocant que de *un perro grande* n' hajan arribat á donar 1.900,000 *perros chicos*.

Llegeixo en un diari de la localitat y sense traduirlo ho reproduheixo, porque 'l Sr. Ojesto ho entengui millor:

«Se dice pero muy alto que contiúua siendo dueño y señor de nuestros círculos y reuniones el tío Jorge, á quien de continuo tiran de la oreja, grandes y pequeños, cortos y largos.»

¡Pobre Jordi!

Ja ho veu, Sr. Ojesto: si dorm qui governa, qui juga no dorm.

Una escena de poble.

—Noy, — diu un manescal á un séu dependent:—agafa aquets polvos y aquest canó de llau-na y vesten á casa del metje, que té l' euga malalta.

—¿Y qué haig de fer?

—Ficas los polvos dintre del canó, y posant un cap del canó á la boca del euga, bufas per l' altre cap.

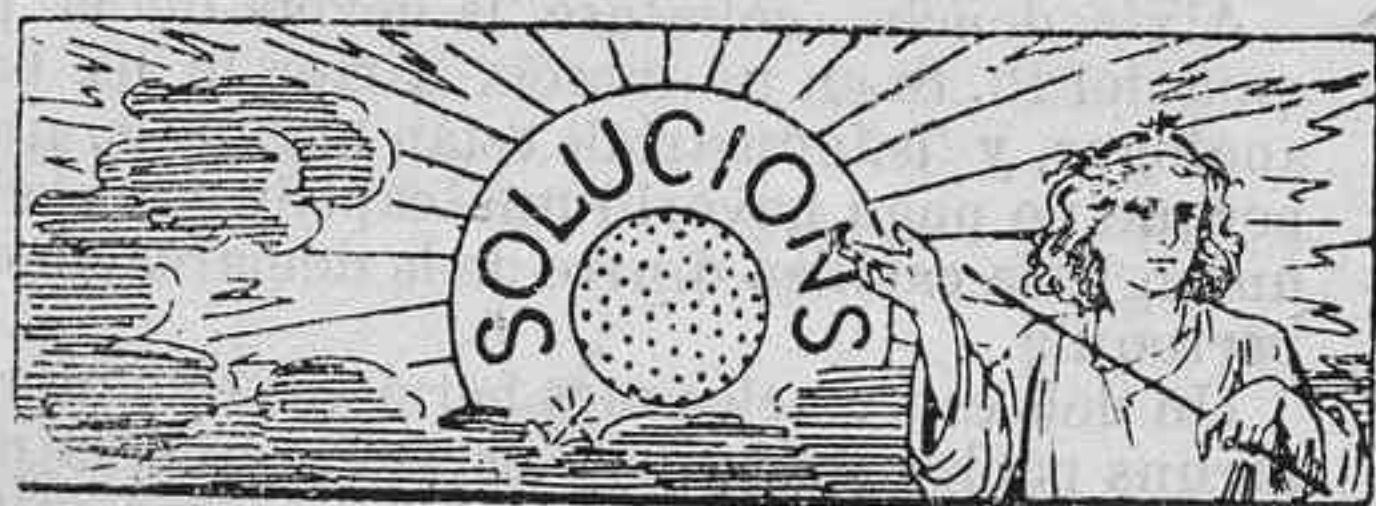
—Está molt bé.

Algúns minuts després torna 'l dependent fet una llástina. Lo manescal, al veurel, li pregnta:

—Y donchs ¿qué ha passat?

Lo dependent respón:

—Que vol que haja passat.... Que l' euga ha bufat primer que jo.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

- 1.ª XARADA 1.ª—*Ca-la mar-sa.*
- 2.ª ID. 2.ª—*A-de-la.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Brenat—Bernat.*
- 4.ª MUDANSA.—*Casa—Cada—Calla—Cana—Cara—Canya—Cala—Cama.*
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Orfeo—Carmen—Norma—Alda.*
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Prudencia.*
- 7.ª ROMBO.—

D
P O P
P I L A R
D O L O R E S
P A R E T
R E I
S

- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Qui es cins no es fora.*

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, Número 2.

LA CAMPANA DE GRACIA

Número extraordinari de

Demà divendres dia 18 sortirà '1 número de vuit planas

de il·lustració y text
Preu: 10 cèntims

Obra nueva de gran sensación

MI CURA DE AGUA

Por SEBASTIÁN KNEIPP

Higiene y medicina para la curación de las enfermedades y la conservación de la salud
Precio: 3 Ptas. Un tomo en octavo, ilustrado. Precio: 3 Ptas.

GUIA DE ESPAÑA Y PORTUGAL

Por EDUARDO TODA

Un tomo en octavo, encuadernado, diez pesetas.

CARMEN

NOVELA DE PRÓSPERO MERIMÉE

Version española por
CRISTOBAL LITRAN
Precio: 50 céntimos de peseta.

UN POLLASTRE AIXELAT

per J. Maria Arnau

Preu: 1 pesseta

LA VAQUERA DE LA PIGA ROSSA

Per Serafi Pitarra y ab dibuixos de Moliné

Preu 2 rals

LOS CENT

Consells del Consell de Cent

escrits de ma de

Fra Felú Pin de San Guíu

Canonigüe de la Seu

Ab altres máximes
é veritats que s' hi encluen
é son en vers.

Preu: 1 pesseta

M. FIGUEROLA ALDROFEU

MEMORIAS DE UN POLISSON

Preu: UN ralet

FREDERICH SOLER (Pitarra)

NITS DE LLUNA

Ab un prolech de

VALENTÍ ALMIRALL

y dibuixos de

J. LLUÍS PELLICER

Preu DOS pessetas

MAS CUENTOS VIVOS

por

Apeles Mestres

Un tomo en octavo

2 PESETAS

Lo primer dia

JUGUET COMICH-LIRICH

per C. GUMÁ

Preu: 1 pesseta

Frederich Soler (Serafi Pitarra)

Cuentos de la vora del foch. Ilustrats per M. Moliné. Pesetas 2
Cuentos del avi. » » » 2

DINTRE POCHS DIAS SORTIRA

ART DE FESTEJAR

Catecisme amorós en vers per C. GUMA ab dibuixos de M. Moliné

Publicará demà divendres gran número
!EXTRAORDINARI!

La Campana de Gracia
Preu: 10 cèntims

NOTA. — Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mutuo, o bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu franca de port. No responém d' extravios, no remetent ad més 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

XARADAS

I

Cartell que la Societat humorística La Xufa envia á tots los poetas y escriptors de Catalunya pel certámen que ha de fer la nit del dia... que puga.

PREMI PRIMER. Una flor natural (un brot de ruda) á la tot que milior canti «Los misteris de una pussa»
 SEGON. Un objecte d' arch al que dos-tres mes be en música unas coplas dedicadas al il-lustre cos de guras.

TERCER. Un mirall artistich sense march y sense lluna al que descrigui millor la dos-tres quart-cinch que ocupa la ma dreta de 'n Colón.

QUART. Una preciosa agulla de cap, al que desarrolli «Dos donas HU se disputan»

QUINT. ¡Un gran premi en metálich! ¡cinch centas pessetas!... fulas á n' el qu' espliqui un sopá mes bo y ab mes baratura.

SEXT. Una estatua de guix que simbolisa la dugas al que descrigui millor los cinch-quart de una tortuga.

ULTIM. Aquest consisteix en un complert joch de cuyna als goigs mes originals dedicats á Santa Butlla.

Los traballs deuen enviarse al secretari Joan Llúpia; carrer de Besamlopeu fabricant de llits... de fusta.
 per lo jurat

J. STARAMSA.

II

Ma primera es animal, tercera, part de persona, proposició ma segona y, per acabá' 'l Total un carrer de Barcelona.

P. V. BOTIGUER.

ANAGRAMA

Per total un gall la Tot tan apurada 's veje, que tingué de menesté ajuda del seu xicot.

A. BERGA.

TRENCA CLOSCAS

A D.ª ANA ROS MARISCH
 en P. L. C.

Formar ab aquestas lletras lo titul de una sarsuela castellana.

SOR ANA.

ESPERANT

— Mamá, torna á veni 'l mosso.
 — ¡Es cremadó, en bona fé!..
 Fins que vinga un dels teus novios no podém demanar ré.

ACENTÍGRAFO

En sa tot en Bernabé tot tan bonichs mocadors, que 'n tot uns per uns senyors que 'ls hi van pagar molt bé.

XANIGOTS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 4.—Consonant.
- 7 6.—Nota musical.
- 7 3 2.—Moneda
- 2 2 6 1.—Carrer de Barcelona.
- 3 7 3 4 1.— » »
- 3 5 7 1 7 3.— » »
- 1 2 3 4 5 6 7.—Nom d' home.
- 5 7 4 6 2 2.—Carrer de Barcelona.
- 2 3 5 7 3.—Nom de dona.
- 2 1 2 3.— » »
- 4 7 3.—Los graners ne tenen.
- 2 3.—Nota musical.
- 1.—Vocal.

PEP SERRA Y VILAS.

GEROGLÍFICH

×
 K P
 LL
 K P
 LL
 A D

UN IGUALADI.